

VERGADERING : Algemene Ledenvergadering (ALV) POV
ONDERWERP : Actieplan 'Vitale varkenshouderij'
NUMMER : ALVPOV 2016-07

Aanleiding voor het opstellen en uitvoeren van het actieplan 'Vitale Varkenshouderij' is de ernstige situatie waar varkenshouders structureel in verkeren. De varkenshouder is de enige schakel in de keten (van voer tot retail) die een negatief rendement realiseert op geïnvesteerd vermogen. De regiegroep Vitale Varkenshouderij onder leiding van voormalig minister Uri Rosenthal en bestaande uit Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV), Rabobank en het ministerie van Economische Zaken (EZ), hebben het initiatief genomen om te komen tot een actieplan gericht op vitalisering van de sector. Structurele veranderingen zijn nodig om de positie van de varkenshouder te versterken en de Nederlandse varkenssector toekomstperspectief te bieden.

Het traject Vitale Varkenshouderij is een drietrapsraket. Tijdens de eerste fase is een inventarisatie gemaakt van de problemen waar de sector mee kampt. De uitkomsten hiervan zijn uitgebreid besproken met de leden van de POV.

De tweede fase betreft het opstellen van een actieplan en een helder afsprakenkader. Deze fase is nu afgerond. De regiegroep heeft de afgelopen periode, ondersteund door Buck Consultancy International, het actieplan uitgewerkt en inmiddels vastgesteld.

Actieplan en afsprakenkader zijn ter goedkeuring voorgelegd aan de opdrachtgevers (POV, ministerie van EZ en Rabobank). De Raad van bestuur van de Rabobank heeft het actieplan en het afsprakenkader inmiddels goedgekeurd.

Na goedkeuring zal het actieplan worden gepresenteerd en wordt de uitvoering van de acties verder opgepakt (derde fase).

De voorbereidingen hiervoor worden inmiddels getroffen. Het POV bestuur wil snel aan de slag met de uitvoering en is daarom een programmaorganisatie aan het opzetten. Daarnaast zal zo snel mogelijk de voorgestelde vitaliseringsmaatschappij worden opgericht.

Het actieplan moet zowel op korte termijn (2016) als op langere termijn (2017-2020) tastbare resultaten opleveren voor varkenshouders en ketenpartners, zodat de varkenshouderij op termijn beter bestand is tegen crises door beter te renderen met een sterkere exportpositie en een positief imago.

VOORSTEL:

Bijgevoegd is een samenvatting van het actieplan. Tijdens de vergadering zullen de kernpunten worden toegelicht. De ALV wordt gevraagd om in te stemmen met het actieplan 'Vitale Varkenshouderij' en akkoord te gaan met de uitvoering van de actiepunten.

COMMUNICATIE:

Het actieplan 'Vitale Varkenshouderij' blijft vertrouwelijk. De pers zal niet over de inhoud van het plan worden geïnformeerd. Dit gaat pas plaatsvinden tijdens een persbijeenkomst die in de maand juni zal worden ingepland. Het verzoek aan de POV-leden is dan ook uitdrukkelijk om de samenvatting als STRIKT VERTROUWELIJK te beschouwen, uitsluitend voor eigen informatie en ter voorbereiding op de ALV, en NIET TE VERSPREIDEN.

VERTROUWELIJK

Actieplan Vitalisering Varkenshouderij

Inleiding

Actieplan afgerond: vitalisering noodzakelijk

Aanleiding voor het actieplan Vitalisering Varkenshouderij is de ernstige situatie waarin varkenshouders zich structureel bevinden. De varkenshouder is de enige schakel in de keten die een negatief rendement realiseert op geïnvesteerd vermogen. Structurele veranderingen zijn nodig om de positie van de varkenshouder te versterken en de Nederlandse varkensketen (van voer en genetica tot en met retail) toekomstperspectief te bieden.

De regiegroep Vitale Varkenshouderij, onder leiding van voormalig minister Uri Rosenthal en bestaande uit de Producenten Organisatie Varkenshouderij (POV), de Rabobank en het ministerie van Economische Zaken (EZ), heeft in 2015 het initiatief genomen om te komen tot een actieplan om vitalisering te realiseren. Het actieplan is gericht op het behalen van tastbare resultaten voor varkenshouders en ketenpartners zowel op korte termijn (2016) als op langere termijn (2017-2020).

Bij de totstandkoming van dit plan is met vele partijen gesproken die direct of indirect verbonden zijn met de varkenshouderijketen. Tijdens die gesprekken is bevestigd dat forse veranderingen in de sector en de keten noodzakelijk zijn. Het is geen kwestie van meer of minder produceren, wel van 'beter en anders'. Dat vraagt om inspelen op veranderende wensen van consumenten, duurzamer produceren, overlast voor de omgeving verminderen en om een antwoord op leegstand van vaak verouderde stallen

De varkenshouderij verdient zijn positie in Nederland

Met ruim 26.000 arbeidsplaatsen, een jaarlijkse productiewaarde van meer dan 8 miljard euro en een exportwaarde van 5 miljard euro is de varkenssector een belangrijke economische pijler. Het actieplan Vitalisering Varkenshouderij is erop gericht de positie van de Nederlandse varkenshouderij in binnen- en buitenland te versterken. Dit vraagt samenwerking van varkenshouders met ketenpartners en overheden. Door gezamenlijk op te treden maken de varkenshouders een vuist. Hierdoor kunnen er krachtige maatregelen getroffen worden en krijgt de noodzakelijke vitalisering gestalte via deelcollectieven.

Het Actieplan is het kompas voor de komende jaren. De eerste resultaten van de uitvoering zullen al in 2016 zichtbaar zijn. Het beoogde eindresultaat is dat de maatregelen rond 2020 leiden tot een rendement op geïnvesteerd vermogen voor de varkenshouder van 6% tot 8%.

Van individualisme naar collectiviteit

Om dit beoogde resultaat te bereiken wordt het nodige van varkenshouders gevraagd. Zij zullen zich moeten organiseren in (coöperatieve) samenwerkingsverbanden. De tijd van 'vrijheid-

blijheid' en individualisme is voorbij. Samenwerking is de keus voor de toekomst. Varkenshouders zullen langjarige contracten moeten aangaan binnen verschillende collectieven. Deze collectieven zullen zich richten op een betere marktpositie, die in nauwe samenwerking met ketenpartijen wordt opgebouwd. Dit in binnen- en buitenland door beter in te spelen op wensen van klanten. Andere collectieven zullen zich richten op verwerking en verwaarding van mest. Het is noodzakelijk de afzetkosten voor mest fors te verlagen. De varkenshouder neemt zelf de regie op zich en zet in op volledige mestverwerking. Dit volgens het 'DEP-model' zoals door de pluimveehouderij is opgezet.

Basis voor versterking van de marktpositie wordt het ketenkwaliteitsysteem (KKS) 'Holland Varken'. Daaraan wordt een keteninformatiesysteem (KIS) Holland Varken gekoppeld. KKS en KIS Holland Varken vormen de basis voor een vernieuwende en onderscheidende manier van bedienen van de thuismarkt Nederland en de internationale deelmarkten varkensvlees, vleesvarkens en biggen. Geborgde kwaliteit, diversiteit, onderscheid en continuïteit zijn hierbij de sleutelbegrippen.

Met zijn allen de schouders eronder en verantwoordelijkheid nemen

Het vitaliseren van de sector vraagt de inzet en medewerking van veel verschillende betrokken partijen. Dit actieplan zet de varkenshouder in zijn kracht, maar versterkt ook de samenwerking met ketenpartners en overheden. Varkenshouders kunnen het niet alleen en daarom is het van groot belang dat ze zich kunnen organiseren in (deel)collectieven. Daar bestaat sinds kort, binnen de Europese mededingings- en GMO-kaders (EU landbouwbeleid), ruimte voor. Op die manier kan de varkenshouder een steviger positie innemen in ketens. Dit versterkt de positie van de POV om de sector te organiseren en richting te geven, maar ook om met andere ketenpartners aan nieuwe ketens en producten te gaan werken.

De partners in de regiegroep en alle betrokken ketenpartijen zullen hun verantwoordelijkheid nemen. De POV, EZ en de Rabobank committeren zich aan de taken en verantwoordelijkheden die zijn vastgelegd in het actieplan. Binnen het afsprakenkader onderkennen ze nadrukkelijk de noodzaak dat alle drie actielijnen volledig en in samenhang moeten worden opgevolgd om de doelstellingen te kunnen bereiken.

De uitvoering van het actieplan start op korte termijn. De actiepunten zullen per deelproject worden opgepakt. KKS Holland Varken, het vormen van collectieven voor mestverwerking en de oprichting van de vitaliseringsmaatschappij hebben de hoogste prioriteit.

POV

De varkenshouderij dient zichzelf voor haar toekomst adequaat te organiseren en te laten vertegenwoordigen. De vitalisering waarbij varkenshouders zichzelf in samenwerkingsverbanden gaan organiseren heeft een sterke faciliterende uitvoeringsorganisatie nodig. De POV is de meest aangewezen partij om de varkenshouders te ondersteunen bij de totstandkoming van nieuwe samenwerkingsvormen met de ketenpartners en hen te vertegenwoordigen naar andere (maatschappelijke) organisaties.

Uitgangspunten en Actielijnen

Het actieplan Vitalisering Varkenshouderij is gebaseerd op vier uitgangspunten:

- a. Vraaggericht opereren. De vraag vanuit markt en klant is bepalend.
- b. Het versterken van de exportpositie.
- c. Een in- en externe imagoverbetering van de sector en haar (eind)producten
- d. Een hoger rendement voor de varkenshouderij.

De uitgangspunten worden opgepakt via drie actielijnen:

- 1. Bouwen aan ketensturing.
- 2. Revitalisering en innovatie
- 3. Kostenreductie en mestverwerking.

De uitgangspunten en actielijnen worden hieronder toegelicht.

Ad a. Vraaggericht opereren, vraag vanuit de markt is sterk bepalend

De varkenshouder moet gaan voldoen aan de vraag vanuit de markt. Er zal een verandering moeten plaatsvinden waarbij de sector van een push- naar een pull-markt gaat. De consument vraagt en de varkenshouderij levert. Men is zich steeds meer bewust van voedselveiligheid en consumenten willen weten waar hun voeding vandaan komt en hoe het geproduceerd is. Rekening houdend met de vraag vanuit de markt zullen nieuwe productie- en productconcepten ontwikkeld worden die aansluiten bij wensen omtrent duurzaamheid, kwaliteit, smaak, en voedselveiligheid en als zodanig voor de consument herkenbaar zijn.

Ad b. Versterking exportpositie

Op basis van een analyse van de exportmarkten (EU en derde landen) kan goed gereageerd worden op de internationale wensen. Het exportaandeel op de snel veranderende wereldmarkt wordt vergroot door ook hier vraaggericht te opereren én met een onderscheidend en Nederlands gelabeld kwaliteitsproduct te komen. Exportpromotieplannen, promotiecampagnes en deelname aan internationale beurzen maken deel uit van het plan.

Ad c. In- en externe imagoverbetering van de sector

De positieve eigenschappen van de sector, de veilige en innovatieve manier van produceren en de kwaliteit van Nederlands varkensvlees, worden benadrukt in informatie- en promotiecampagnes gericht op stakeholders, partners, afnemers en eindconsument. De veilige en duurzame productiemethode en de smaak worden transparant en positief belicht. Nederlands varkensvlees wordt onderscheidend gepositioneerd als een betrouwbaar kwaliteitsproduct. Hierdoor zal een positiever beeld van de sector in het algemeen ontstaan, zowel bij stakeholders als bij de consument in binnen- en buitenland. Het maatschappelijk draagvlak van de sector moet vergroot worden door heldere informatie en transparante communicatie.

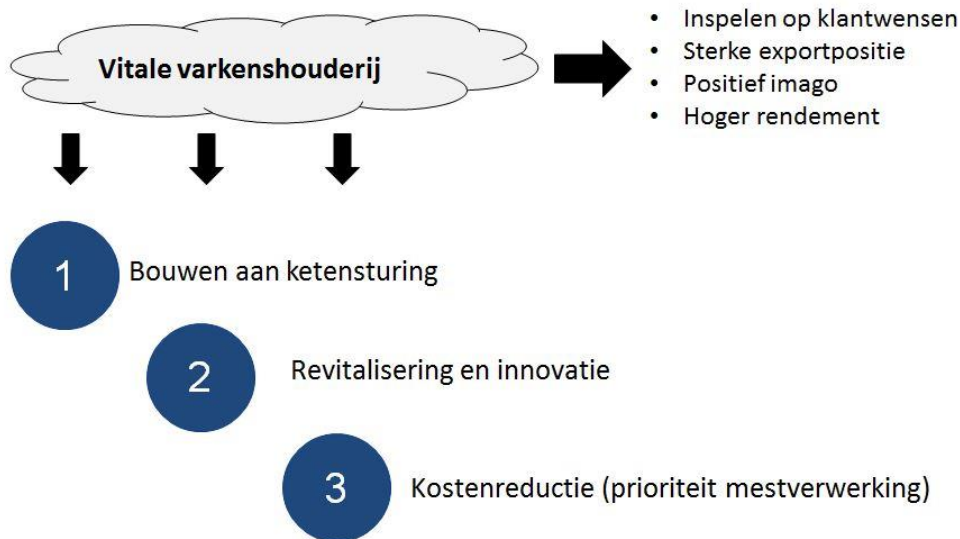
Ad d. Hoger rendement varkenshouderij

Om hogere rendementen voor de varkenshouderij te behalen wordt er enerzijds gestreefd naar een verhoging de opbrengsten en anderzijds wordt er gewerkt aan de verlaging van de productiekosten.

Verhoging van de opbrengsten zal onder andere gerealiseerd worden door het ontwikkelen van een kwaliteitslabel. Dit label geeft de afnemer en de consument de garantie dat er voedselveilig, duurzaam en volgens de geldende (internationale) regelgeving geproduceerd is en is tevens de basis voor nieuwe verdienmodellen waarin de consument bereid is hiervoor een faire prijs te betalen.

Veranderingen in productiewijze bij de varkenshouders kunnen hiervoor nodig zijn en deze kunnen financieel mogelijk worden gemaakt door het Fonds Duurzaamheid en Kwaliteit.

Verlaging van productiekosten zal mede worden gerealiseerd door kostenefficiëntere werkwijzen in te voeren, zoals collectief georganiseerde keuringen en verlaging van de keuringskosten. Tevens zullen investeringen in hoogwaardige mestverwerking en mestverwaarding gestimuleerd worden.

Actielijn 1 'Bouwen aan ketensturing'

Het 'Holland Varken' wordt gepositioneerd als het centrale label. Hiermee leveren de varkenshouder en zijn ketenpartners (internationaal) onderscheidende en geborgde kwaliteit. Het Holland Varken is ook de basis voor vernieuwing in marktconcepten en het in de markt zetten van plusconcepten. De sector is voortdurend bezig om nieuwe markten met nieuwe producten te bedienen. Dit vanuit de wensen van de consument omtrent smaak, gezondheid, dierenwelzijn en transparantie in de keten.

Binnen het label Holland Varken worden op deelmarkten afgestemde producten geproduceerd door collectieven van varkenshouders in nieuwe samenwerkingsverbanden, of in nieuwe bedrijven zoals ketencoöperaties, met andere ketenpartners. Dit zijn, anders dan nu, collectieven met onderliggende samenwerkingsovereenkomsten tussen meerdere partners in de keten en met een structureel betere financiële positie voor de varkenshouders. Samen met de ketenpartners wordt gewerkt aan een evenwichtig verdienmodel waarbij de klant bereid is een faire prijs te betalen voor een goed product.

Het ketenkwaliteitssysteem Holland Varken wordt geïmplementeerd als kwaliteitsgarantie voor de verschillende deelmarkten. De varkenshouders (POV) houden zelf strak de regie op het label Holland Varken. Dit onder meer via het Ketenkwaliteitssysteem, het keteninformatiesysteem, actieve communicatie en exportpromotie in samenwerking met ketenpartners. Verduurzaming, gezondheid, welzijn, smaak en beleving zijn kernthema's in het overleg met ketenpartners, maatschappelijke organisaties en de retail.

Er wordt een Fonds Duurzaamheid en Kwaliteit opgericht. Dit op initiatief van de Rabobank en de POV met daarnaast een faciliterende en stuwende rol voor het ministerie van Economische Zaken (EZ) naar andere partijen zoals de retail. Dit fonds stelt varkenshouders in staat om veranderingen in hun productiewijze voor te financieren. Het fonds wordt nader uitgewerkt in nauw overleg met de Nederlandse retail en andere ketenpartners om de gerealiseerde en nog te realiseren extra wettelijke (ten opzichte van EU-richtlijnen en -regelgeving) duurzaamheids- en kwaliteitsmaatregelen te vergoeden. Hierdoor ontvangt de varkenshouder direct een toereikende vergoeding voor de extra (duurzaamheids)eisen, dit in navolging van het Duitse 'Initiative Tierwohl'.

Samenwerking in deelcollectieven en ketencoöperaties vraagt om vitalisering. Varkenshouders zullen voor deelmarkten voor een langere periode contracten afsluiten of nieuwe bedrijven opzetten met andere ketenpartners, waarbij gezamenlijk ondernemerschap, productinnovatie, evenwichtige risico- en opbrengstverdeling en transparantie de norm zijn. Er is hier sprake van wederkerigheid. Bij die nieuwe bedrijven of ketencoöperaties worden zoveel mogelijk partners in de keten betrokken, van voer en genetica tot de retail.

Collectieven in de vorm van ketencoöperaties/samenwerkingsclusters bestaan uit tenminste twee partners in de keten, bijvoorbeeld varkenshouders en slachterijen. Zij hebben de regie in de keten. De POV zal de deelcollectieven van varkenshouders en nieuwe ketenverbanden ondersteunen via onder meer het KKS Holland Varken, het keteninformatiesysteem (KIS) Holland Varken, communicatie, exportpromotie en contractvorming.

Actielijn 2 'Revitalisering en innovatie'

Ingrijpende herstructureringen en innovatie zijn nodig om voor de varkenshouder een betere positie te realiseren in de keten. Om dit te realiseren richten Rabobank en POV de Vitaliseringsmaatschappij Varkenshouderij op. Na de oprichting zullen ook andere partijen hierbij aansluiten. Revitalisering vindt plaats door blijvers te ondersteunen in hun ontwikkelingen, bedrijven zonder toekomstperspectief zorgvuldig te beëindigen en het maatschappelijk imago van de sector te verbeteren. De Vitaliseringsmaatschappij werkt via een klein en krachtig uitvoeringsbureau met vijf instrumenten aan de beoogde revitalisering en innovatie.

De vijf instrumenten van de Vitaliseringsmaatschappij zijn:

- 1 Het Ontwikkelingsbedrijf Varkenshouderij
- 2 Innovatiefonds voor de doorontwikkeling van het Keten Kwaliteitssysteem (KKS) Holland Varken en het Keteninformatiesysteem (KIS) Holland Varken
- 3 Fonds voor Duurzaamheid en Kwaliteit
- 4 Innovatie- en investeringsfonds Mestverwerking
- 5 Middelen voor sloop en asbestverwijdering

Ad 1. Het 'Ontwikkelingsbedrijf Varkenshouderij' heeft als doel om bedrijven die willen uitbreiden te faciliteren en bedrijven waarvoor toekomstperspectief ontbreekt op een verantwoorde manier te laten stoppen. De toekomstgerichte varkenshouders worden, binnen de kaders van de provinciale Varkenskaart, gekoppeld aan vrijkomend onroerend goed en vrijkomende varkensrechten. De provinciale Varkenskaart geeft aan waar ontwikkeling mogelijk is en waar gestreefd wordt naar minder varkens en/of minder verstening. Ongeschikte locaties in de buurt van natuurgebieden of kernen worden gesaneerd. De ondernemers die hun

varkenshouderijbedrijf willen beëindigen, zullen worden ondersteund door een opvangregeling voor sociale begeleiding, scholing en baanbegeleiding. De Rabobank stelt voor genoemde maatregelen revolverende financiële middelen beschikbaar. Voor de inrichting en de bedrijfsvoering van het Ontwikkelingsbedrijf Varkenshouderij worden afspraken gemaakt met de Provincies en andere banken.

Ad2. Het 'Innovatiefonds' stimuleert onder andere innovaties van voer, stalsystemen en duurzame energieproductie. Het opzetten en uitbouwen van het Ketenkwaliteitssysteem (KKS Holland Varken) en het Keteninformatiesysteem (KIS) Holland Varken valt tevens onder de verantwoordelijkheid van het Innovatiefonds. Daarnaast worden vanuit dit fonds toekomstgerichte varkenshouders gestimuleerd om hun ondernemers- en managementvaardigheden verder te ontwikkelen door middel van bedrijfsbegeleiding, trainingen en masterclasses.

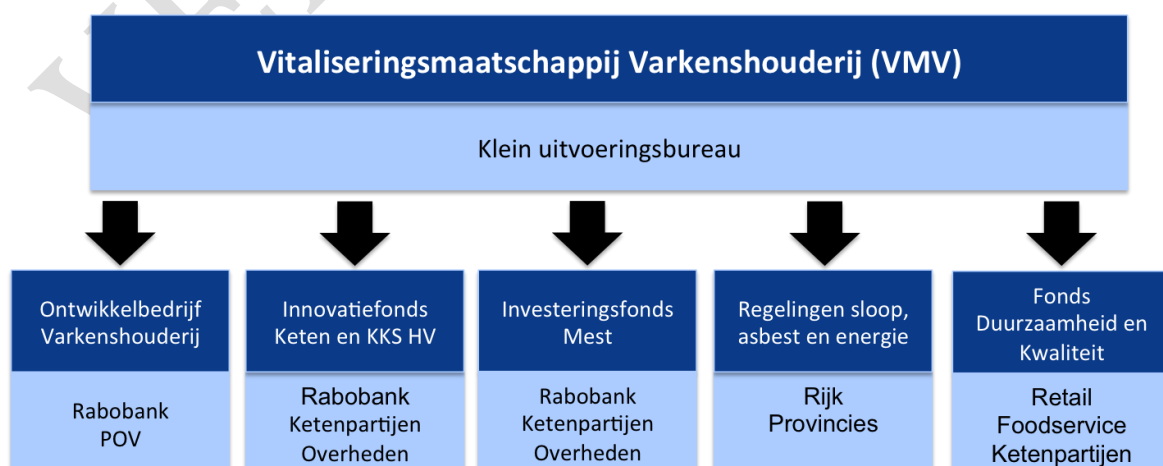
Ad 3. Het 'Fonds voor Duurzaamheid en Kwaliteit' stelt varkenshouders in staat om veranderingen in hun productiewijze ten behoeve van deelname aan het Ketenbreed Kwaliteitssysteem (KKS Holland Varken) en het Ketenbreed Informatiesysteem (KIS Holland Varken) voor te financieren. Dit fonds wordt nader uitgewerkt in nauw overleg met de Nederlandse retail- en ketenpartners om de gerealiseerde en nog te realiseren duurzaamheids- en kwaliteitsmaatregelen te vergoeden. Hierdoor ontvangt de varkenshouder direct een toereikende vergoeding. Het benutten van middelen uit het fonds wordt onderdeel van KKS Holland Varken om extra maatregelen op het gebied van duurzaamheid en kwaliteit goed te kunnen borgen en traceren in de keten. Het fonds dient ook als opstap naar een nieuwe prijssystematiek voor duurzaam varkensvlees.

Ad 4. Het 'Innovatie- en investeringsfonds Mestverwerking' investeert in mestverwerking en mestverwaarding. Dit fonds is een samenwerking van de Rabobank, overheden en ketenpartners. In actielijn 3 wordt hier verder op ingegaan.

Ad 5. Middelen voor sloop en asbestverwijdering

Voor het slopen en saneren van daken en stallen zijn middelen beschikbaar van onder meer Rijk en Provincies vanuit bestaande fondsen en (EU-)regelingen.

Schema Opzet Vitaliseringsmaatschappij

In totaal zal er op deze wijze in de komende jaren minimaal 200 miljoen geïnvesteerd worden via de Vitaliseringsmaatschappij door verschillende betrokken partijen.

Actielijn 3 'Kostenreductie en mestverwerking'

De productiekosten voor de varkenshouders in Nederland zijn behoorlijk hoger dan elders in de EU. Dit komt door de hoge veedichtheid in ons land en nationaal beleid. Deze extra wettelijke maatregelen zijn en blijven punten waar de POV aandacht voor blijft vragen.

De uitvoering van regels kan efficiënter. Scherp geanalyseerd wordt hoe met name keuringen en inspecties eenvoudiger, efficiënter en goedkoper ingericht kunnen worden. Dit wordt vastgelegd in KKS Holland Varken. Deze maatregelen zijn gericht op vernieuwde, risico gebaseerde controlemethodieken door de NVWA. Dit zal tot substantiële besparingen leiden bij de varkenshouders.

De varkenssector neemt de regie over de volledige verwerking van mest. Een belangrijk deel van het probleem van de huidige hoge productiekosten betreft de nog beperkte mestverwerkingscapaciteit en de vele spelers die handel zien in mestverwerking. De POV neemt samen met de varkenshouders de regie over de volledige verwerking én verwaarding van de varkensmest. Daartoe worden 6 à 7 regiobedrijven opgericht waar varkenshouders hun mest gaan inbrengen als lid van een of meerdere van deze collectieven. Deze stellen vervolgens de mest beschikbaar aan meerdere initiatieven en projecten die de mest gaan verwerken en verwaarden.

Achter deze bedrijven zitten collectieven van groepen varkenshouders die zich meerjarig daaraan committeren. Uitgangspunt is dat alle mestoverschotten van de varkenshouderijbedrijven op termijn zullen worden verwerkt. De deelcollectieven zullen hierbij samenwerken met andere partners, investeerders en fabrikanten voor de ontwikkeling van afzetmarkten voor mestproducten. Daarmee wordt mestverwaarding bereikt waardoor de verwerkingskosten structureel omlaag gaan naar het ambitieniveau in 2020 van €10,- per ton en lager.

Van EZ wordt gevraagd dat zij een gezamenlijke aanpak van bedrijfsleven, andere departementen en andere overheden faciliteert met als doel gezuiverd water, dat vrijkomt bij de scheiding van mest, op de bedrijfslocatie te kunnen lozen op het oppervlaktewater en er voor te zorgen dat mineralenconcentraten kunnen worden ingezet als kunstmestvervanger.

Ook zal, om kosten te besparen, de systematiek van 'bewegen en bemonsteren van mest' onder de loep worden genomen.

Initiatieven met betrekking tot mestverwerking en mestverwaarding worden financieel ondersteund door een revolverend fonds, het Innovatie- en Investeringsfonds Mestverwerking, dat door de Rabobank zal worden opgezet en waar andere partners aan kunnen deelnemen. Hierbij wordt aangesloten op het bestaande Mestinvesteringsfonds en middelen van overheden voor duurzame energieproductie.

Naast investeringen uit het fonds zijn er EU-middelen beschikbaar (€ 10 miljoen). De POV en ZuivelNL kunnen met deze middelen de inleg van veehouders in de collectieven (regionale

mestbedrijven) voor mestverwerking verdubbelen. Met de middelen uit het Innovatie- en Investeringsfonds Mestverwerking worden bedrijven ondersteund die gericht zijn op (a) totaalverwerking, (b) het mechanisme van steeds lagere kosten voor de verwerking en (c) maximale inspraak voor de veehouders. Binnen twee jaar dient de mestverwerkingscapaciteit met ruim twee miljoen ton mest te zijn toegenomen.

Taken en verantwoordelijkheden

Met een krachtig en eensgezind optreden van alle partijen kan de positie van de varkenshouderij structureel en duurzaam worden versterkt. Dit is in het belang van de gehele keten. In voorgaande hoofdstukken is aangegeven dat naast de varkenshouders ook andere (keten)partners en overheden een wezenlijke rol hebben bij een succesvolle uitvoering van het actieplan. Hieronder is een overzicht opgenomen van de belangrijkste taken van de bij het Actieplan Vitale Varkenshouderij direct betrokken partijen. Alleen indien alle partijen in samenwerking invulling geven aan hun belangen en verantwoordelijkheden kan de stap naar een Vitale Varkenshouderij worden gezet. Op basis van dit overzicht zal met elk van de betrokkenen worden overlegd en gewerkt aan concrete invulling van de taken.

De leden van de Regiegroep committeren zich elk om zich tot het uiterste in te spannen om minimaal € 200 miljoen aan financiële middelen bij elkaar te brengen voor de uitvoering van dit plan.

De varkenshouders/POV zetten zich in voor:

- Het mede vormen van deelcollectieven voor deelmarkten die langlopende contracten en/of ketencoöperaties aangaan met andere ketenpartners; in 2016 minimaal twee nieuwe deelcollectieven.
- Het inrichten van KKS Holland varken en het maken van afspraken hiertoe met andere ketenpartners; geïmplementeerd in 2016.
- Het samen met ketenpartners (m.n. retail) vormgeven van het fonds Duurzaamheid en Kwaliteit.
- Het samen met ketenpartners ondernemen van ketenbrede activiteiten rond marketing/business development en exportbevordering.
- Het tot stand komen en inrichten van de Vitaliseringsmaatschappij en de Ontwikkelingsmaatschappij Varkenshouderij, samen met de Rabobank.
- Het werken aan een toekomstbestendige productiestructuur van de sector, uit te werken in een Varkenskaart per provincie, die de basis vormt voor de revitalisering.
- Het oprichten van 6 à 7 regiobedrijven voor mestverwerking en -verwaarding waaraan deelcollectieven van varkenshouders zich meerjarig committeren.

Het ministerie van EZ c.q. het Rijk zet zich in voor:

- De ruimte binnen de Europese mededingings- en GMO-kaders voor de totstandkoming van deelcollectieven maximaal te benutten (Beleidskader mededinging en duurzaamheid, vervolg op de door de Europese Commissie ingestelde Commissie Veerman); dit geldt in het bijzonder voor de versterking van erkende producentenorganisaties zoals POV en voor algemeen verbindend verklaringen op het punt van marktkracht en mestverwerking.

- Het actief opvolgen van de toezegging van de Staatssecretaris van EZ om te onderzoeken hoe de keuringskosten kunnen worden verlaagd.
- Het meewerken aan effectievere uitvoeringsmaatregelen binnen de Europese wettelijke kaders voor kwaliteit en keuringen, die onderdeel zijn van het door de NVWA geaccepteerde nieuwe KKS Holland Varken en gebaseerd zijn op risicogebaseerd toezicht.
- Nader onderzoeken, op basis van door de POV aan de orde te stellen concrete punten, wat binnen de politiek-beleidsmatige kaders de mogelijkheden zijn voor het aanpassen van regelgeving indien hiervoor ruimte bestaat.
- Het aanpassen van EU-regelgeving zodat mestvervaardingsproducten als kunstmestvervanger kunnen worden ingezet.
- De inzet van SDE+ voor versnellen van mestverwerkingsinitiatieven door o.a. koppeling van mestverwerking aan duurzame energieproductie.
- Het faciliteren van een gezamenlijke aanpak van bedrijfsleven en andere departementen en overheden met als doel:
  - dat gezuiverd water dat vrijkomt bij de scheiding van mest op bedrijfslocaties op het oppervlaktewater kan worden geloosd (met Waterschappen, het ministerie van I&M);
  - in het kader van de werkgroep Knelpunten Mestverwerking van I&M, provincies en bedrijfsleven inzetten van ruimtelijk instrumentarium (zoals Crisis en Herstelwet) om versneld locaties voor mestverwerking aan te wijzen.
- Het beschikbaar stellen van EU middelen (€15 miljoen) via de drie enveloppes mest, herstructurering en ketensturing (toegezegd, voor 1 juli te effectueren).
- Het bereiken van afspraken met UWV, het ministerie van SWZ e.d. over een in te richten Sociaal vangnet voor varkenshouders die hun bedrijf willen beëindigen.
- Het benutten van haar positie/invloed om ketenpartijen te bewegen tot hun taken en verantwoordelijkheden zoals een, naast de Rabobank en POV, mede stuwende rol richting retail en foodservice voor de opzet van het Fonds Duurzaamheid en Kwaliteit.

De Rabobank zet zich in voor:

- Het opzetten en inrichten van het Ontwikkelingsbedrijf Varkenshouderij (OV), samen met POV, om ondernemers met toekomstperspectief te faciliteren door koppeling van die bedrijven aan de rechten, locaties en stallen van bedrijfsbeëindigers, inclusief de beschikbaarstelling van financiële middelen hiervoor.
- Het tot stand komen en inrichten van de Vitaliseringsmaatschappij, samen met POV.
- Varkenshouders (Rabobank klanten) zonder toekomstperspectief op een zorgvuldige manier ondersteunen bij bedrijfsbeëindiging, in samenspraak met andere crediteuren.
- Het beschikbaar stellen, tegen gunstige voorwaarden, van revolverende middelen voor het versnellen van meerdere grootschalige mestverwerkingsinitiatieven, als onderdeel van de Vitaliseringsmaatschappij.
- Het leveren van een bijdrage (naast overheden en andere ketenpartners) aan het Fonds Duurzaamheid en Kwaliteit en het innovatiefonds ter bevordering van het ondernemerschap, als onderdeel van de Vitaliseringsmaatschappij.

Ketenpartners worden benaderd om te komen tot:

- Het ontwikkelen van producten in deelmarkten (product-markt combinaties), vanuit slachterijen én de retail, samen met varkenshouders.
- Het meebouwen en deelnemen aan het KKS Holland Varken en het KIS Holland Varken.
- Het maken van afspraken (i.h.b. retail en foodservice) over structureel hogere opbrengsten voor de keten (en de varkenshouders in het bijzonder).
- Het maken van afspraken (i.h.b. slachterijen en handel) over leveringsvoorwaarden levend vee.
- Het tot stand brengen van nieuwe vormen van samenwerkingsverbanden tussen collectieven van varkenshouders en ketenpartners.
- Het deelnemen en bijdragen aan het Fonds Duurzaamheid en Kwaliteit.

De regionale overheden (gemeenten en provincies) worden benaderd om te komen tot:

- Het, samen met de varkenshouders c.q. De POV, ontwikkelen van een toekomstbestendige productiestructuur, vast te leggen in provinciale Varkenskaarten.
- Het meewerken aan het vinden van locaties en het vlot laten verlopen van vergunningprocedures voor mestverwerkingsinitiatieven.
- Het openstellen van regelingen/middelen voor sloop, asbestverwijdering en (regionale) innovaties.
- Het beschikbaar stellen van middelen uit regionale energiefondsen voor (a) mestverwerking en (b) duurzame energieopwekking als onderdeel van de herstructurering.
- Het beschikbaar stellen van middelen voor innovaties in ketens die hun oorsprong vinden bij ondernemers in hun regio's.